

-

Eran Shakine
Sabbath Match

-

This catalogue accompanies the exhibition

Eran Shakine

Sabbath Match

September 13, 2008 – October 18, 2008

Special Thanks:

Maya Kadishman
Yossi Landesman
Sarah and Israel Levi
Sharon Traub

Thanks:

Sarit Shapira
Idit Orni
Michael Kessus Gdalyovich
Ron Kuner

Catalog Design and Production:

Michal Sahar and Koby Levy, Avigail Reiner

Text Editing:

Daphna Raz

English Translation:

Talya Halkin

Photography:

Yigal Pardo

Printing:

A.R. Printing Ltd.

g39

Gallery 39 for Contemporary Art

39 Nachmani St. Tel Aviv 65795

Tel. 03-5666631 / Fax. 03-5604795

info@artgallery39.com / www.artgallery39.com

© Eran Shakine 2008

All works: 2008, dimensions given in
centimeters, height × width × depth

Head Ball

Sarit Shapira

Eran Shakine's most recent sculptures and drawings (2008) are situated at an intersection that leads down two main roads. One alludes to central tropes of modernist artmaking: the work Shaharit (Dawn Prayer), for instance, calls to mind Constantin Brancusi's Endless Column (1914); other works, whose skeleton (Dawn Prayer) or envelope (The Hill Boys, Sabbath Match) is composed of skullcaps, may recall Claes Oldenburg's soft objects; and the block of concrete leaning on a neon tube in Floating (2008) clearly points towards Minimalism and its derivatives.

At the same time, these works allude to ritual paraphernalia and other items from the "Jewish object shelf": the column in Blocked Sabbath, for instance, may call to mind a synagogue column; the skullcap included in quite a few of the sculptures and drawings may appear like the product of a workshop specializing in Jewish ritual objects; and the symbolic image in Menorah or Two Orange Menorahs clearly represents the candelabra with seven lights used in Jewish worship. These works all juxtapose the production mechanisms of modernism with the memory of hand-crafted, traditional Jewish objects. One may even argue that modernist textuality – which late modernism, or postmodernism, has posited as a central characteristic of the entire movement – is likened in these works to the textuality of Jewish tradition; that the traces, or memories, of these two types of textuality are interwoven into a single textile.

Shakine's works affiliate themselves with the postmodernist inventory of freakish, schizophrenic images that allude to multiple contexts, and their unique affinities may even underscore their parasitical quality and their

status as one link in a long chain of related links. Nevertheless, this quality does not seem to explain their disturbing effect even on viewers who have long become indifferent to works concerned with the vacillation between different cultural contexts and sites. Shakine's works shake the viewer's indifference by means of titles that underscore their distinctness, while inviting a comparison to similar, related images.

In order to clarify this point, let us turn to Sabbath Match, which appears to be a soccer ball composed of a patchwork of Jewish (kipot) skullcaps. In the context of contemporary art, such a "soccer ball" is reminiscent of another object-like image related to the realm of iconic sports - the football-object that appears in Haim Steinbach's 1984 work Dramatic Yet Neutral. Steinbach's "football," however, has a limited shelf life as a fetish or exhibit related to the culture of consumption - a quintessential simulacrum that substitutes for the football player's objectified body. It is simultaneously also a substitute for money, the great equalizer that is itself both a means to an end and a parable for power games and market forces in a real, "first" world. Shakine's image of a soccer ball, by contrast, has no real-world equivalent; it is an invented, fabricated body - softer and less rigid than any of its possible matches in the art world or on the market (such as the sports market, with its paraphernalia, players and games). The phallus - the symbolic injunction, the linguistic Law of the Father represented by the objects' outline (which touches upon both the peripheral environment of the Israeli art world and the traces of Jewish memory) - is revealed to be flaccid, depleted and almost impotent.

Unfamiliar with the rules of the media game and rejected by the world of simulacra, Shakine's ball was not produced as a monolithic image, but rather patched together from numerous skullcaps, or fragments ("the fragment is the Jew's world," as the painter R.B. Kitaj once remarked). These fragments commune together, forming a miniscule assembly whose circular shape seems to be surrounding a head (if this shape were a bit softer, it would resemble an image of the brain). In place of a bodily simulation, Shakine provides a simulation of the head. Since the ball is essentially a cover composed of skullcaps, the head is perceived as what must be protected, whether due to its vulnerability or value. The skullcaps also relate the vulnerability and protection of the head to a higher, divine power: the omnipotent Jewish

God, or perhaps the ideal, absolute forms of Platonic philosophy, or the systemic model of conceptual art. Shakine's ball is not identified with the consumer power of the market, or with the cannon blasts of efficient, stylized mechanisms of representation. This ball - which was created in the peripheral region known as "Israel," in the context of Jewish ritual objects - mobilizes the gaze from the body to the head, from the foot to the top of the body. As it is transformed from a "football" into a "head ball," the ball redirects object-based art to thoughts about one head, which is concerned with higher authorities.

The head covered by this accumulation of skullcaps may thus point us back to a crucial early moment in the process of artistic conceptualization, at which art sought to turn over the stage to the individual head's power to imagine, desire, hallucinate, dream, think, know and remember. This moment is obviously related to the art of Marcel Duchamp; in the context of Shakine's image of a head and of skullcaps, moreover, it is worth recalling Duchamp's 1921 photograph Tonsure, in which Duchamp was captured (by Man Ray) with his hair shaved into a star-shaped tonsure - as if he were being admitted into an order whose power is derived from the heavenly constellations.

Yet the accumulation of skullcaps assembled into a single body in Shakine's work attempts to insert itself into additional, more political contexts; it alludes to the connection between groups of skullcap wearers and the culture of a masochistic, manipulative and aggressive "brotherhood," which not infrequently takes on a nationalistic character (as is the case, for instance, at soccer games). Other works by Shakine similarly refer to the distorted, almost perverse expropriation of Jewish symbols in the service of nationalist ideals. This is the case, for instance, in Two Orange Menorahs, which features a candelabra composed of parachute fabric sewn into soft, semi-inflated phallic forms. Aggression, militarism and authority infuse even such representatives of an impotent phallus. This is one side of the linguistic idiom coined on the periphery; yet Shakine also insists on pointing to its other side, and on giving concrete form to its masculine character as related to the conceptual potency of the one, in a place where it is possible to re-find, or reinvent, the power of conceptual art.

Eran Shakine

Born in Tel Aviv, 1962. Lives and works in Tel Aviv
Studied art at Wizo Art School, Tel Aviv
1987-1992 Lived in New York, assistant to artist Karl Appel

Selected Solo Exhibitions

- 1987/ Givon Fine Arts Gallery, Tel Aviv (catalogue)
1990/ Herzliya Museum of Contemporary Art, Israel; curator: Yoav Dagon (catalogue)
1993/ Arsuf Gallery, Israel (catalogue; essay: Phillipe Yenawine, MoMA, New York)
1995/ *Pools*, Artists House, Jerusalem (catalogue; essay: Smadar Sheffi)
Art Gallery, Kiryat Tivon, Israel
Kibbutz Nachshon Art Gallery; curator: Yael Keini (catalogue)
Kibbutz Be'eri Art Gallery
Bronze 1984-1994, Performing Arts Center, Tel Aviv
1997/ *New Sculptures*, Museum of Israeli Art, Ramat Gan; curator: Meir Aharonson
(catalogue; essay: Ruti Director)
2000/ *New Paintings*, Julie M. Gallery, Tel Aviv (catalogue; essay: Amnon Barzel)
2002/ *Maneuverability*, Julie M. Gallery, Tel Aviv (brochure)
2003/ *Domestic*, Herzliya Museum of Contemporary Art; curator: Dalia Levin
2004/ *Paintings 1987-1997*, Micky Tiroch Fine Arts Ltd., London
(brochure; essay: Tali Tamir)
2005/ *DJ Rabbit*, comics installation on 200 billboards on the streets of Tel Aviv
2007/ *New Works*, Gravity Post Production, Tel Aviv
2007/ *The Artist Who Did Not Look Back*, Gallery 39, Tel Aviv (catalogue; a conversation
with Michael Kessus Gdalyovich)
2008/ *Sabbath Match*, Gallery 39, Tel Aviv (catalogue; essay: Sarit Shapira)

Selected Group Exhibitions

- 1984/ Noemi Givon Gallery, Tel Aviv
1987/ Givon Fine Arts Gallery, Tel Aviv
1989/ *Selected 43*, The Drawing Center, New York
1993/ *Small Works Show*, NYU Gallery, New York; curator: Arnie Glimcher
Fragile Power: Exploration of Memory, The Newton Arts Center, Boston;
curator: Daniel L. Schacter
1994/ *The Cadavre Exquis*, The Drawing Center, New York ; Corcoran Gallery of Arts,
Washington, D.C.; Santa Monica Museum of Arts, Los Angeles; Forum for Contemporary Arts,
St. Louis; American Center, Paris
Contemporary Art Meeting, Tel Hai 94, Israel; curator: Gideon Ophrat

- 1995/ *Critics' Choice*, Artists House, Tel Aviv; curator: Smadar Sheffi
1998/ *Nature as Homeland*, Presidential Residence, Jerusalem; curator: Hana Kopler
Israeli Sculpture 1948-1998, The Open Air Museum, Tefen; curators: Amos Keinan,
Hana Kopler (catalogue)
Facing the Reality, traveling exhibition of Israeli art in Germany;
curator: Meir Aharonson (catalogue)
1999/ *Drawing: New Acquisitions*, The Israel Museum, Jerusalem
2000/ *The Vera, Silvia and Arturo Schwarz Collection*, Tel Aviv Museum of Art;
curators: Mordechai Omer, Ahuva Israel (catalogue)
2002/ *The Return to Zion, Beyond the Principle of Place*, Time for Art, Tel Aviv;
curator: Gideon Ofrat (catalogue)
2004/ *Tel Aviv Portrait*, Tel Aviv City Hall (catalogue)
2005/ *On the Banks of the Yarkon*, Tel Aviv Museum of Art; curator: Varda Steinlauf (catalogue)
2007/ *Matière à vivre*, Evi Gougenheim Gallery, Paris

Public Sculptures and Permanent Installations

Gan Kineret, Kfar Saba / Museum Tower Plaza, Tel Aviv / Ashdod Park / Gan HaTzuk, Netanya /
The College of Management, Rishon LeZion

Grants and Scholarships

- 1989-90/ Arts Matters, New York
1995/ Artist in residence, Cité Internationale des Arts, Paris

Public Collections

The Open Air Museum, Tefen, Israel / Ein Harod Museum, Israel / Herzliya Museum of
Contemporary Art, Israel / The Israel Museum, Jerusalem / Tel Aviv Museum of Art /
The British Museum, London / Ludwig Museum, Aachen, Germany

Selected Private Collections

David Konckier, Paris / Dan Sandel, Malibu, California / Lenny Recanati, Israel / Phillipe
Yenawine, New York / Amnon Barzel, Milano / Arturo Schwartz, Milano / Gil Brandes, Israel /
Eli Fischer, California / Brent Capital, New York / Ariel Paris, Dusseldorf & Antwerpen /
Nomura International Finance Group, London / Emilio Borra, Milano / Sara and Michael Sela,
New York & Israel / Richard A. Lerner and Nicola Green Lerner, California / Daniel L. Schechter,
Cambridge, MA / Rani Rahav, Israel / Micky Tiroch, London / Judith and Avi Tiomkin, Israel /
Dov Tadmor, Israel / Shimon Sheves, London / Rafi Maor, Israel / Ofra Strauss, Israel / Danny
Steinmetz, Israel / Rami Unger, Israel / Anat and David Tamir, Israel / Migdal Insurance and
Financial Holdings Ltd., Israel / Orit Efrati, Israel

-
Sabbath Match
Black-and-white skullcaps
(*kippot*) and Acrilan
Diameter 46
-

-
משחק השבת
כיפות שחור-לבן ואקרילן
קוטר 46
-

-

Blocked Sabbath

Used brass candlesticks
and copper soldering

75×11×11

-

-

שבח סגורה

פמוטי פליז משומשים וריחוך נחושה

75×11×11

-

-
Menorah
Bronze cast
46×50×20
-

-
מנורה
יציקת ברונזה
46×50×20
-

-
Two Orange Menorahs
Parachute fabric and
polyurethane
80×73×32
-

-
שתי מנורות כתומות
בד מצנחים ופוליאוריתן
80×73×32
-

-
The Hill Boys
Knit skullcaps and Acrilan
60×450×300
-

-
נערי הגבעות
כיפות סרוגות ואקרילן
60×450×300
-

-
Shaharit (Dawn Prayer)
Skullcaps and steel
200×40×37
-

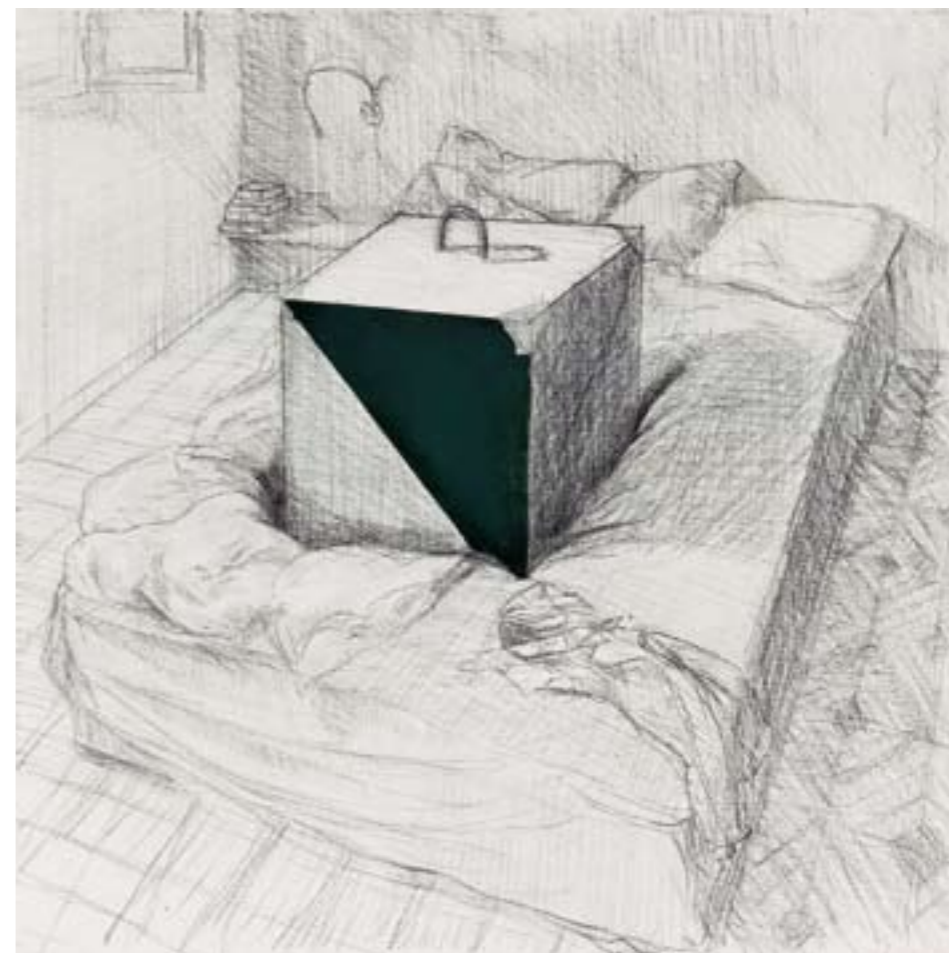
-
שחרית
כיפות ופלדה
200×40×37
-

-
Untitled (Living Room)
Graphite, tempera
and varnish on cotton
100×90
-

-
ללא כותרת (סלון)
גרפיט, טמפרה ולכה על כותנה
100×90
-

-
Untitled (Bedroom)
Graphite, tempera
and varnish on cotton
80×80
-

-
ללא כותרת (חדר שינה)
גרפיט, טמפרה ולכה על כותנה
80×80
-

Floating

Concrete and neon lights
115×115×115

ציפה

בטון ומנורות ניאון
115×115×115

ערן שקין

נולד בתל-אביב, 1962
חי ויוצר בתל-אביב
למד אמנות בבית ספר ויצ"ו-צרפת, תל-אביב
1987-1992 חי בניו-יורק ועבד כאסיסטנט לאמן קארל אפל

מבחר תערוכות יחיד

1987 / גבעון גלריה לאמנות, תל-אביב (קטלוג)
1990 / מוזיאון הרצל לאמנות עכשווית; אוצר: יואב דגון (קטלוג)
1993 / גלריה ארטוף (קטלוג); מאמר: פיליפ יאנון, המוזיאון לאמנות מודרנית, ניו-יורק
1995 / *ברכות*, בית האמנים, ירושלים (קטלוג); מאמר: סמדר שפי
הגלריה של קריית האמנים, קריית-טבעון
הגלריה של קיבוץ נחשון; אוצרת: יעל קיני (קטלוג)
הגלריה של קיבוץ בארי
ברונזה 1984-1994, אכסדרת המשכן לאמנויות הבמה, תל-אביב
1997 / *פסלים חדשים*, מוזיאון לאמנות ישראלית, רמת-גן; אוצר: מאיר אהרונסון
(קטלוג; מאמר: רותי דירקטור)
2000 / *ציורים חדשים*, גלריה ג'ולי מ., תל-אביב (קטלוג); מאמר: אמנון ברזל
2002 / *Maneuverability*, גלריה ג'ולי מ., תל-אביב (חוברת)
2003 / *Domestic*, מוזיאון הרצל לאמנות עכשווית; אוצרת: דליה לוי
2004 / *ציורים 1987-1997*, גלריה מיקי תירוש, לונדון (חוברת); מאמר: טלי תמיר
2005 / *DJ Rabbit*, מיצב קומיקס על מאתיים לוחות מודעות ברחבי תל-אביב
2007 / *עבודות חדשות*, גראוויטי פוסט פרודקשן, תל-אביב
האמן שלא הביט אחורה, גלריה 39 לאמנות עכשווית, תל-אביב (קטלוג); שיחה עם מיכאל קסוס גדליוביץ'
2008 / *משחק השבת*, גלריה 39 לאמנות עכשווית, תל-אביב (קטלוג); מאמר: שרית שפירא

מבחר תערוכות קבוצתיות

1984 / גלריה נעמי גבעון לאמנות עכשווית, תל-אביב
1987 / גבעון גלריה לאמנות, תל-אביב
1989 / *בחירה 43*, המרכז לרישום, ניו-יורק
1993 / *עבודות בפורמט קטן*, הגלריה של אוניברסיטת ניו-יורק; אוצר: ארני גלימצ'ר
כוחות עדינים: מחקר של הזיכרון, מרכז ניוטון, בוסטון; אוצר: דניאל שכטר
1994 / *Cadavre Exquis*, המרכז לרישום, ניו-יורק; מוזיאון קורקורן, וושינגטון;
מוזיאון סנטה-מוניקה, לוס-אנג'לס; מוזיאון הפורום, סנט-לואיס; המרכז האמריקאי, פריז
אירוע תל-חי '94; אוצר: גדעון עפרת
1995 / *בחירת המבקר*, בית האמנים, תל-אביב; אוצרת: סמדר שפי
1998 / *הטבע כמולדת: פיסול ישראלי*, בית הנשיא, ירושלים; אוצרת: חנה קופלר

פיסול ישראלי 1948-1998: סימני דרך, המוזיאון הפתוח תפן; אוצרים: עמוס קינן, חנה קופלר (קטלוג)
מול המציאות, תערוכה נודדת של אמנים ישראלים בגרמניה; אוצר: מאיר אהרונסון (קטלוג)
1999 / *רישום: רכישות חדשות*, מוזיאון ישראל, ירושלים
2000 / *אוסף ורה, סילויה וארטורו שוורץ לאמנות בת-זמננו*, מוזיאון תל-אביב לאמנות; אוצרים: מרדכי עומר,
אהובה ישראל (קטלוג)
2002 / *שיבת-ציון: מעבר לעקרון המקום*, זמן לאמנות, תל-אביב; אוצר: גדעון עפרת (קטלוג)
2004 / *דיוקן תל-אביבי*, בית עיריית תל-אביב (קטלוג)
2005 / *על גדות הירקון*, מוזיאון תל-אביב לאמנות; אוצרת: ורדה שטיינלאוף (קטלוג)
2007 / *מהחיים*, גלריה איווי גוגנהיים, פריז

פסלים ציבוריים ומיצבים קבועים

גן כינרת, כפר-סבא / פארק רעננה / רחבת מגדל המוזיאון, תל-אביב / פארק אשדוד / גן הצוק, נתניה /
המכללה למינהל, ראשון-לציון

מלגות ופרסים

1989-1990 / *ארט-מטרס*, ניו-יורק
1995 / מלגת שהייה ב"סיטה", פריז

אוספים ציבוריים

המוזיאון הפתוח, תפן / משכן לאמנות, עין-חרוד / מוזיאון הרצל לאמנות עכשווית / מוזיאון ישראל, ירושלים /
מוזיאון תל-אביב לאמנות / אוסף אמנות המאה ה-20, המוזיאון הבריטי, לונדון / מוזיאון סרמונדט-לודוויג,
אאכן, גרמניה

אוספים פרטיים

דוד קונקיייר, פריז / דן סנדל, מליבו, קליפורניה / לני רקנאטי, ישראל / פיליפ יאנון, ניו-יורק / אמנון ברזל,
מילאנו / ארטורו שוורץ, מילאנו / גיל ברנדס, ישראל / אלי פישר, קליפורניה / ברנט קפיטל, ניו-יורק /
אריאל פריז, דיסלדורף ואנטוורפן / Nomura International Finance Group, לונדון / אמיליו בורה, מילאנו /
שרה ומיכאל סלע, ניו-יורק וישראל / ריצ'רד לרנר וניקולה גרין-לרנר, קליפורניה / דניאל שכטר, קיימברידג',
מסצ'וסטס / רני רהב, ישראל / מיקי תירוש, לונדון / יהודית ואבי טימקין, ישראל / דב תדמור, ישראל /
שמעון שבס, לונדון / רפי מאור, ישראל / עפרה שטראוס, ישראל / דני שטיינמץ, ישראל / רמי אונגר, ישראל /
ענת ודוד תמיר, ישראל / קבוצת מגדל, ישראל / אורית אפרתי, ישראל

סטיינברג. אלא שה"פוטבול" של סטיינברג - ערכו וקימו כאורך חיי המדף שלו, כמידת היותו פּוֹטֵיש או מוצג בתרבות הראווה, "סימולקרום" מובהק בהיותו תחליף חפצי של הגוף המוחפץ (במקרה זה גופו של הספורטאי), שגם הוא תחליף של כסף, המשווה הגדול שבעצמו מהווה אמצעי ומשל למשחקי הכוח והשוק בעולם "ראשון" וממשי. ואילו דימוי הכדור-רגל של שקין - אין לו תחליף וְרַע בעולם הממשי; הוא מומצא, מפוברק - גוף מרוכך, פחות קשיח וקשוח מכל תאום שעשוי להיות לו בשדה האמנות או בשוק הסחורות (למשל בשוק הספורט, על חפציו, שחקניו ומשחקיו). הפאולוס - הציור הסמלי, חוק-האב הלשוני, הדפס של מיתארי האובייקטים (המוטל על הסביבה הפריפריאלית של שדה האמנות הישראלי ועקבות הזיכרון היהודי) - מתגלה כחסר זיקפה, כמוחלש, כאימפוטנטי כמעט.

זר לחוקי המשחק של המדיה, מנודה מקהל הסימולקרה, הכדור של שקין אינו מיוצר כדימוי מונוליטי אלא נתפר-מוטל מכיפות-כיפות, חלקים-חלקים ("הפרגמט הוא עולמו של היהודי", אמר פעם הצייר ר.ב. קיטאי). אלה מתכנסים לחברותא, מתקבצים כקהילה של מתי-מעט המתארגנת לצורה עגולה המחפה על דימוי של ראש (ואם נקצין מעט את ריכוך הצורה, נקבל דימוי של מוח). במקום תואם-הגוף של אמנות הסימולקרה, מופיע אצל שקין תואם-ראש. מאחר שהכדור מדומה באמצעות מעטפת העשויה כיפות, הראש נתפס כמה שיש להגן עליו, אם בשל פגיעותו ואם בשל היותו יקר ערך. הכיפות גם כורכות בין הפגיעות ומיגון הראש לבין גורם גבוה יותר, כוח עליון: אולי האל היהודי הכל-יכול, אולי האידיאה או המוחלט בפילוסופיה האפלטונית, אולי המודל המערכתי של האמנות המושגית. הכדור של שקין אינו מזדהה עם כוח הקנייה של השוק, או עם שאון התותחים של מנגנוני ייצוג יעילים ומסוגננים. כדור זה - הנוצר בפריפריה "ישראל" בהקשר של תשמישי המסורת היהודית - מניע את המבט מהגוף אל הראש, מכף הרגל והקצה הנמוך של הגוף אל הנקודה הגבוהה שלו. זהו "כדור-רגל" שמייצר את משחק המלים "כדור-ראש" ובתוך כך מחזיר את האמנות החפצית אל המחשבה על ראש אחד החושב על רשויות עליונות.

הראש האחד החפון במצבור הכיפות עשוי אפוא להחזירנו אל רגע מוקדם וצרוף מאוד בתהליכי ההמשגה של האמנות, שבו ביקשה האמנות לפנות את הזירה לראשו של היחיד על כוחו המדמה, החושק, ההוזה, החולם, החושב, היודע והזוכר. הכוונה היא כמובן לאמנותו של מרסל דושאן, ובהקשר של דימוי הראש וכיפותיו כדאי אולי להזכיר את העבודה גילוח-ראש (1921), שבה מצולם דושאן (על-ידי מאן ריי) כשקודקודו מגולח בצורת כוכב, כאילו הוטבע בו אות של מסדר כלשהו השואב את כוחו מגרמי שמים.

אבל כאשר חָפַך הכיפות מתאגד לגוף אחד, עבודתו של שקין מבקשת לעצמה הקשרים נוספים, פוליטיים יותר, המרמזים על הקשר בין חבורת בעלי הכיפות לבין תרבות "אחים" מאצ'ואיסטית, כוחנית, תוקפנית, שלא-פעם עוטה לבוש לאומני (כפי שמחגלה, למשל, בקרב האוהדים של קבוצות כדורגל). גם בעבודות אחרות שלו שקין מעיר על רתימתם של סמלים יהודיים באופן מעוות, בעלתני, סוטה כמעט, לשירותן של עמדות לאומניות - למשל בעבודה שתי מנורות כתומות,

שמנורת שבעת-הקנים הנראית בה עשויה מבד מצנחים המתוח כצורות פאליות רכות, תפוחות-למחצה. תוקפנות, מיליטנטיות ושררה זרועות גם במקום שבו מופיעים באי-כוחו של הפאולוס חסר הזיקפה: זהו צדה האחד של מטבע-הלשון של שפת הפריפריה; אך צדה האחר - לשקין חשוב מאוד להצביע עליו, להמחיש את זכרותו כקשורה בכוחו המושגי של האחד, במקום שבו אפשר למצוא או להמציא מחדש את אונה של האמנות המושגית.

ערן שקין

משחק השבת

13 בספטמבר 2008 - 18 באוקטובר 2008

תודה מיוחדת:

מאיה קדישמן
יוסי לנדסמן
שרה וישראל לוי
שרון טראוב

חודות:

שרית שפירא
עידית אורני
מיכאל קטוס גדליוביץ
רון קונר

עיצוב הקטלוג והפקוח:

מיכל סהר וקובי לוי, אביגיל ריינר
עריכת טקסט:

דפנה רז

תרגום לאנגלית:

טליה הלקין

צילום:

יגאל פרדו

הדפסה:

ע.ר. הדפסות בע"מ

גלריה 39 לאמנות עכשווית

נחמני 39, תל-אביב 65795

טל. 03-5666631 / פקס. 03-5604795

www.artgallery39.com / info@artgallery39.com

© ערן שקין, 2008

כדור־ראש

שרית שפירא

עבודות הפיסול והרישום האחרונות (2008) של ערן שקין ניצבות בצומת דרכים המתפלג לשני אפיקים בולטים. האחד מאזכר מוקדים מרכזיים במהלך המודרניסטי: העבודה **שחרית**, למשל, מעלה על הדעת את **עמוד אינסופי** (1914) של קונסטנטין ברנקוזי; עבודות שהשלד שלהן (**שחרית**) או פני המעטפת שלהן (**נערי הגבעות**, **משחק השבת**) נבנו מכיפות־ראש, עשויות להזכיר את החפצים הרכים של קלאס אולדנבורג; ואילו גוש הבטון הנשען על שפופרת ניאון בעבודה **ציפה**, בוודאי מפנה אל המינימליזם ושלוחותיו.

בו־בזמן העבודות מחדדות את זכרוננו של הצופה לתשמישים ושאר פריטים מ"ארון החפצים" היהודי: העמוד **בשבת סגורה**, למשל, מעלה על הדעת את עמוד התפילה בבית הכנסת; דימוי הכיפה בלא מעט מן הפסלים והרישומים עשוי להיראות כרישום התוצרת של בית מלאכה התופר תשמישי קדושה יהודיים; והדימוי הסמלי **במנורה** או **בשתי מנורות כתומות** נקרא בוודאות כמנורת שבעת־הקנים. בעבודות אלה נאמדים זה מול זה מנגנון הייצור של המודרניזם וזכרונות מלאכת־יד מן המסורת היהודית. אפשר אף להרחיק ולומר שהטקסטואליות המודרניסטית – שהמודרניזם המאוחר, קרי הפוסט־מודרניזם, הציבה כמאפיין מרכזי של התנועה כולה – נסמכת בהן לטקסטואליות של המסורת היהודית; שהעקבות או סימני הזיכרון של טקסטואליות אחת ארוגים בטקסטואליות האחרת ליצירת אריג או "טקסטיל" משותף.

עבודותיו של שקין משייכות את עצמן למאגר הפוסט־מודרני של דימויים פריקים, סכיזופרניים ומרובי הקשרים, וייתכן שבזיקותיהן הייחודיות הן אף מעצימות את אותו קיום משורשר וטפילי. אך דומה כי אין בכך כדי להסביר איזה היבט טורדני, המצליח להוציא משלוות נפשו גם את הצופה המורגל זה זמן רב בשוויון־נפש לנוכח עבודות שעניינן טלטלה בין הקשרים, מקומות ומחוזות תרבות שונים. עבודותיו של שקין מעוררות את הצופה מאדישותו כאשר הן מזדהות בשם המצהיר על נבדלותן, בעודן מזמינות את הצופה להשוותן לדומות להן, לבנות־דמותן.

כדי להדגים זאת נתבונן בדימוי שבעבודה **משחק השבת**, המזדהה ככדור־רגל בעודו עשוי מהטלאה של כיפות־ראש. בהקשר של האמנות העכשווית, "כדור־רגל" כזה מאזכר דימוי אחר – חפצי ומובהק כמותו, וכמוהו שייך למשחקי ספורט איקוניים – בעבודה **זרמטי אך נייטרלי** (1984) של חיים

כל העבודות: 2008, המידות בסנטימטרים, גובה × רוחב × עומק

-
ערן שקין
משחק השבת
-